

PROIETTUL DI.SCOLA.

Proiectul "DI.SCOLA – Adio eșec școlar – Profesionalismul profesorului pentru asigurarea reușitei școlare" a reieșit din necesitatea de a răspunde la obiectivul b. "ameliorarea calității de formare profesională continuă și accesul la formare" și din prioritatea 4 a programului Leonardo1 "promovarea formării continue a profesorilor și formatorilor". Proiectul își propune să contribuie la construirea unui spațiu educativ european prevăzut prin Consiliul de la Lisabona, pentru realizarea obiectivelor Declarației de la Copenhaga.

Proiectul propune dezvoltarea proceselor vizând reducerea abandonului școlar, prin ameliorarea calității de profesor în școlile secundare, prin stimularea formării continue a profesorilor și formatorilor. Proiectul urmărește să contribuie la introducerea de elemente relative la calitatea formării școlare, adică a macro-indicatorilor, care determină profesionalismul profesorului și urmărește conducerea unui studiu și a unei cercetări experimentale pe metodele și strategiile inovante, pentru ameliorarea reușitei școlare a elevilor. Finalitatea proiectului este de a promova în rândul profesorilor, a achizițiilor de noi competențe în metodologiile de învățământ, de a contribui la construirea unui spațiu educativ european comun și de a concura la satisfacerea nevoilor de ucenicie a profesorilor și formatorilor.

A. Obiectivul general al proiectului

Proiectul este bazat pe dorința de ameliorare a profesiei de profesor, pentru creșterea șanșelor de reușită școlară a elevilor. În consecință, destinatarii direcți, sunt profesorii și formatorii care interacționează cu elevii de 14-16 ani, tranșă de vârstă la care apare frecvent fenomenul de eșec școlar. Destinatarii direcți sunt organismele de formare și instituțiile publice.

B. Obiectivele specifice proiectului

Obiectivele specifice fundamentale ale proiectului sunt:

- ◆ Realizarea unui sait web, pentru favorizarea interacțiunii între parteneri, în maniera constituirii unei comunități de formatori, care experimentează concret realizările didactice ale proiectului.
- ◆ Realizarea unei cercetări în fiecare țară parteneră, în domeniul proceselor de formare a profesorilor, prin analiza de cazuri concrete și experimentarea metodelor adoptate.
- ◆ Aplicarea unui model de calitate pentru profesor, în vederea ameliorării profesiei de profesor. Elaborarea unuia, sau mai multor modele dinamice de formare a profesionalismului profesorului care pot fi contextualizate și experimentate prin diverși parteneri.
- ◆ Definirea de parcursuri de formare, bazate pe realizarea modelelor elaborate.
- ◆ Evaluarea parcursurilor, prin parcurgerea unui studiu pilot experimental.

C. Organizarea proiectului

Proiectul cu o durată de doi ani este împărțit în 6 faze; fiecare fază are o durată minimă de două luni și maximă de 7 luni. Aceste faze sunt :

- I. Realizarea portalului DI.SCOLA.
- II. Cercetarea, selecția și prezentarea cazurilor de succes în domeniul proceselor de formare a profesorilor
- III. Definirea de macro-indicatori de calitate a învățământului după modelul EFQM
- IV. Elaborarea unuia sau mai multor modele dinamice de formare a profesionalismului pornind de la acești macro-indicatori
- V. Elaborarea de parcursuri reale de formare bazate pe modelul(le) elaborat(e)
- VI. Validarea modelelor și a parcursurilor de formare

Există apoi faza de **valorizare**, foarte importantă pentru adaptarea modelului DI.SCOLA în mediul școlar.

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

D. Risultatele așteptate

Pentru atingerea acestor obiective specifice, proiectul își fixează următoarele rezultate:

- ◆ Crearea unui sait web capabil de documentare, de comunicare și de difuzarea produselor și rezultatelor proiectului.
- ◆ Crearea unei baze europene de documentație pe diverse cazuri de succes scolar.
- ◆ Constituirea unui manual care planifică procesele și sistemul, permițând ameliorarea calității de profesor, parcursurilor de formare și evaluarea parcursurilor realizate.

E. Cadrul logic al proiectului

Proiectul DI.SCOL.A poate fi reprezentat schematizat printr-un « Cadru Logic »

CADRUL LOGIC

OBIECTIV GENERAL	<ul style="list-style-type: none"> • REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR 				
SCOP PROIECT	<ul style="list-style-type: none"> • REFORMULAREA PROFESIONALISMULUI PROFESORULUI ÎN EUROPA PRIN AMELIORAREA ACCESULUI LA FORMARE CONTINUĂ ȘI CALITATEA SA 				
REZULTATE	un model dinamic de formare a profesorilor	comunități de practică națională în rețea (500 participanți)	module de formare	parcursuri de formare inovante	o metodologie pentru elaborarea participativă de proiecte (GOPP)
ACTIVITĂȚI	<ul style="list-style-type: none"> • CERCETAREA CAZURILOR DE SUCCES ÎN FIECARE DIN CELE 7 ȚĂRI PARTENERE • REALIZAREA UNEI BAZE DE DATE EUROPENE PE ACESTE CAZURI DE SUCCES • DEFINIREA DE MACRO-INDICATORI EUROPENI PENTRU CALITATEA DE PROFESOR • DEFINIREA STRUCTURII MODELULUI DE PROFESIONALISM AL PROFESORULUI CENTRAT PE MACRO-INDICATORI 	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZAREA UNUI PORTAL EUROPEAN ÎN TREI LIMBI • REALIZAREA UNUI MEDIU TEHNOLOGIC PENTRU PRACTICĂ • ALEGerea UNUI EȘANTION DE ȘCOLI LA NIVEL NAȚIONAL • ANALIZAREA CONTEXTULUI DE FORMARE ÎN FIECARE ȚARĂ 	<ul style="list-style-type: none"> • DEFINIREA ELEMENTELOR ESENȚIALE DE FORMARE A PROFESIONALISMULUI PROFESORULUI • DEFINIREA MODULELOR DE FORMARE A PROFESIONALISMULUI PROFESORULUI 	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZAREA UNUI CADRU COMPARATIV EUROPEAN RELATIV LA COMPATIBILITATEA MODELULUI • DEFINIREA DE PARCURSURI DE FORMARE CENTRATE PE MODEL ȘI MODULE 	<ul style="list-style-type: none"> • LABORATORUL GOPP ÎN INSTITUȚII ȘCOLARE CU BENEFICIARII, PENTRU ALEGerea ÎMPREUNĂ A MODELULUI ȘI PARCURSURILOR • APLICAREA PARCURSURILOR ÎN INTERIORUL COMUNITĂȚII DE PRACTICĂ

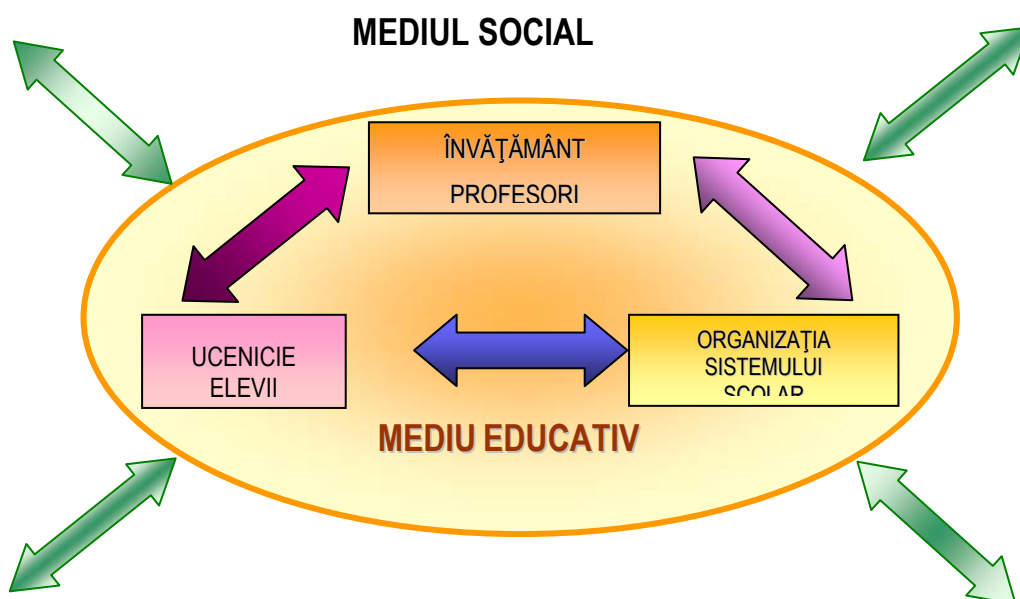
F. Sistemul școlar și reușita școlară

Proiectul DI.SCOL.A. se bazează pe următoarele concepții:

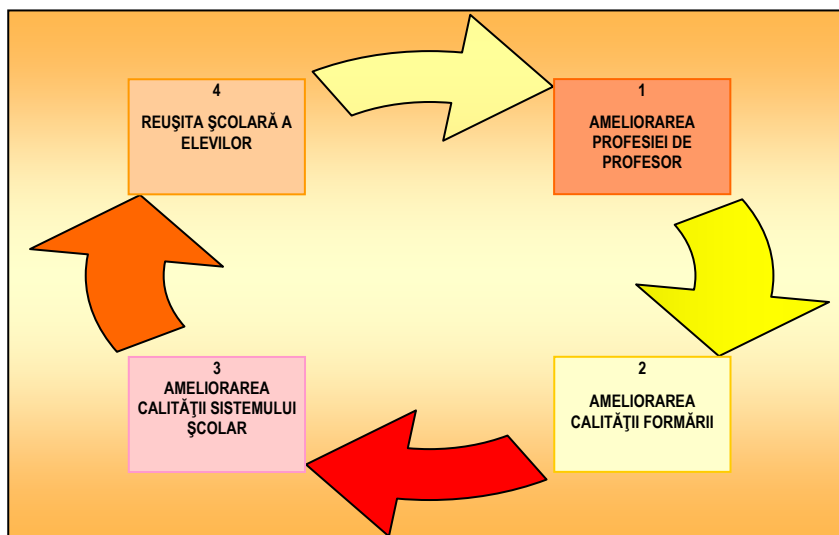
a) sistemul școlar este caracterizat prin 4 dimensiuni :

- Contextul social,
- Învățământ/profesorii,
- Ucenicie/elevii,
- Organizația școlară

ale căror intereraționări pot fi reprezentate astfel:

b) reușita școlară depinde de ameliorarea profesiei de profesor, după ciclul ilustrat în figura de mai jos :

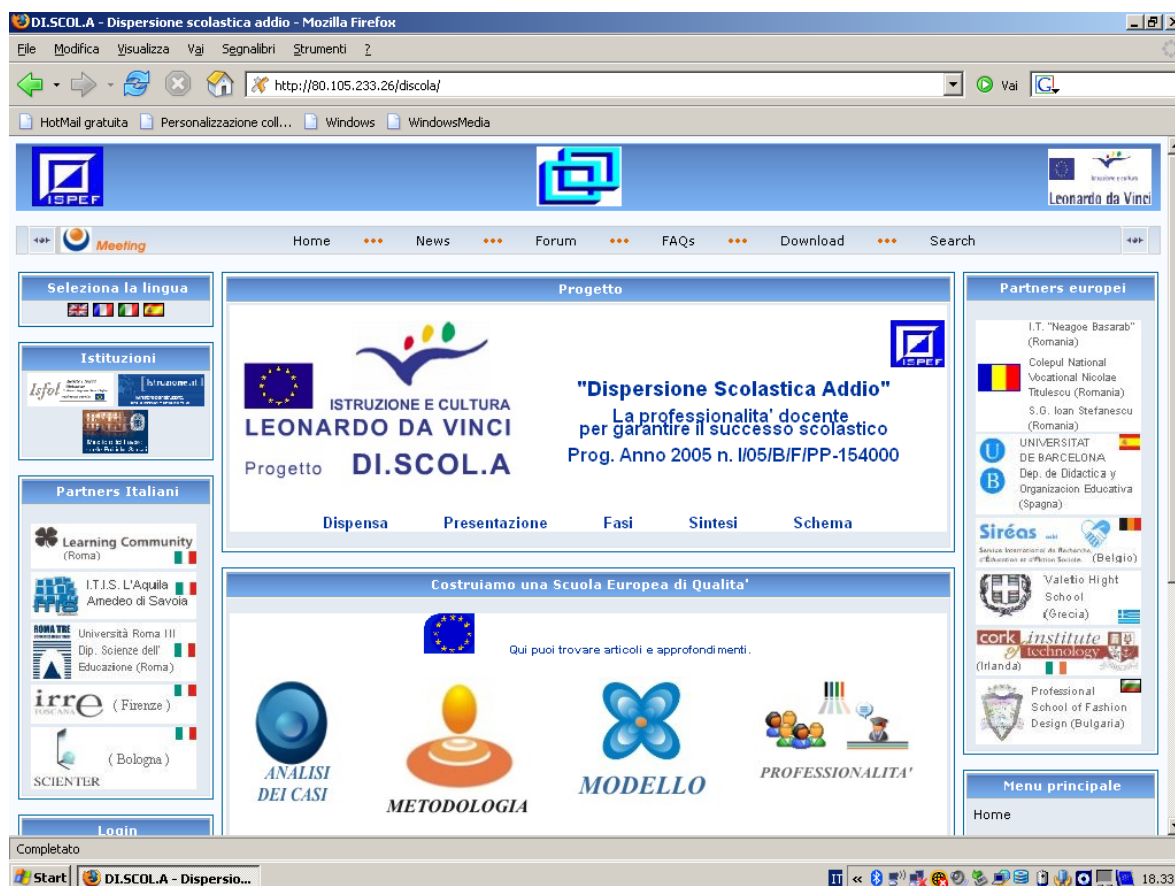

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

G. Saitul web (portalul) proiectului: www.discola.eu

Saitul web este structurat astfel:

Este indispensabilă consultarea saitului pentru:

- observarea parcursurilor realizate;
- analizarea documentației pe bunele practici și documentele elaborate în cursul dezvoltării proiectului;
- cunoașterea parcursurilor de validare;
- punerea în rețea a proiectului și difuzarea modelului;
- experimentarea modelului, comunicarea rezultatelor și confruntarea experiențelor.

BUNELE PRACTICI ÎN EUROPA

A. Bunele practici europene și modelele din care derivă

Dezvoltarea modelului DI. SCOLA a ținut mult seama de rezultatele cercetării pe bunele practici europene selecționate, bazate pe modele consecvente, sau sunt prezente într-o manieră de mai înaltă sau mai joasă de semnificații, posedă elementelor caracteristice următoare:

1. integrarea între diverse sisteme (sistem educativ, sistem de formare profesională, universități, medii de practică non formale și informale)/logică instituțională (logică de sistem) ;
2. multiplicarea de actori și o interacțiune între diverse sisteme, pentru a răspunde în manieră punctuală la nevoile destinatarilor/din mediu ;
3. integrarea TIC în curriculum / la baza disciplinelor școlare ;
4. profesionalizarea profesorilor (formare inițială, formare în cursul carierei);
5. suportul la procese de ucenicie colaborativă ;
6. utilizarea sistemelor de evaluare bazate pe competențe **transversale** ;
7. durabilitatea modelului.

Dezvoltarea modelului a ținut în mare măsură seama de rezultatele cercetării pe bunele practici.

1. În ceea ce privește **nivelul de integrare al sistemelor**, cel mai simplu sistem, foarte prezent în practicile belgiene, este însă urmată într-o manieră înaltă sau foarte joasă și diferită dintr-un loc în altul. Este cu siguranță un element la baza modelului DI.SCOL.A, pentru că permite o deschidere a a sistemului școlar, la toate instanțele exterioare școlii. Această integrare, vrea să pună în evidență participarea activă, cu aceiași demnitate a tuturor instituțiilor, care colaborează cu lumea școlară. În modelul DI.SCOL.A, acest nivel de integrare este foarte prezent în dezvoltarea fazelor de analiză și de recunoaștere, când în faza inițială se identifică activitățile și resursele externe, care pot fi puse la contribuție pentru activitățile de proiectare.
2. În ceea ce privește **multiplicarea actorilor și interacțiunile între sisteme**, de asemenea aceste caracteristici sunt prezente în toate cazurile de bune practici. În modelul care a fost luat în considerație pentru fiecare fază, s-a putut adopta metodologia GOPP (Goal Oriented Project Planning) pour elaborarea proiectului și pentru evaluare (această metodologie este precis caracterizată prin implicarea actorilor rezultați din diverse sisteme și reuniți pentru a elabora împreună proiecte de intervenție în mediul școlar și la care principiul de lucru în comunitatea de practică, constituie un element central al modelului.
3. În ceea ce privește **integrarea TIC în curriculum/la baza disciplinelor școlare**, reprezintă un element practic prezent, în toate bunele practici selecționate, ele fiind bine analizate :
 - a. raportul ucenicie/rețea sau profesor/tehnologie,
 - b. impactul tehnologiilor și internetului pentru organizația școlară și pentru relațiile cu lumea exterioară școlii.

În consecință cercetarea a scos în evidență date utile pentru înțelegerea noilor apropieri cognitive de profesor/ucenicie, prin profesori și elevi care utilizează TIC la terminarea pedagogiilor și în același timp pentru a înțelege importanța Internetului și al impactului său în școală și în afara școlii. Modelul a urmat, indicatorii de cercetare, în particular la nivel de elaborare de proiecte realizate în laboratorul GOPP (3 domenii ale modelului) : în efect comunitățile de practică utilizează TIC și Internetul ca mijloc de comunicație și informație.

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

4. Cât despre **profesionalismul profesorului**, celelalte bune practici pun profesorii într-o situație de formare la distanță, sau preiau locul de tutor, de facilitator și animator într-un nou mediu de ucenicie și de formare. Aceasta permite constituirea echipelor de profesori experți, capabili de proiectare și dezvoltare a activităților experimentale, de transfer al modelelor didactice în alte realități, de dezvoltare și de menținerea schemelor, modelelor și programelor flexibile de formare la distanță. În modelul DI.SCOL.A acest aspect este aplicat atât în faza de elaborare a proiectului, cât și de validare, apare astfel noul profil profesional cel al facilitatorului, în faza de dezvoltare a comunității de practică *on line*, sau profesorii pot dezvolta rolul de tutor, asistând la propria creștere profesională a elevilor, la contactul lor cu realitatea externă. Modelul vizează astfel o înaltă creștere profesională a profesorilor și se așteaptă a deveni protagoniști noilor procese de ucenicie a elevilor.
5. În ceea ce privește **suportul pentru procesele de ucenicie colaborativă**, cercetarea a pus în evidență importanța utilizării mediilor de ucenicie colaborativă la distanță (computer supported collaborative learning) și eficacitatea de a fi stimulată prin ocazii de confruntare constructivă, de partajare a sarcinilor și obiectivelor, în punerea competențelor individuale în folosul grupului. Este deci un element foarte important al modelului care prevede în a 3-a fază (parcursurile formative) procesele de ucenicie colaborativă și formarea mediului de ucenicie *on line* pentru dezvoltările și sistținerea acestor procese.
6. **Utilizarea sistemelor de evaluare bazate pe competențe transversale**, constituie elemente importante și inovante care rezultă prin analiza bunelor practici. Se poate da exemplu de o bună practică italiană, care a experimentat un model de certificare a competențelor transversale, ce au putut fi recunoscute la nivel național și european. Utilizarea laboratorului GOPP permite, în modelul DI.SCOL.A, evaluarea competențelor transversale, în valorizarea competențelor achiziționate în maniera non formală și informală. Un alt aspect, se referă la activitatea în comunitatea de practică, unde modelul stimulează conștientizarea individuală a creșterii competențelor proprii (înțelegeri disciplinare) în interior, ducând la evoluția grupului.
7. În sfârșit dimensiunea **durabilității modelului** este prezentă în câteva bune practici selecționate, și este considerată în cercetările efectuate, ca un element foarte important. Este un principiu de bază al proiectului: modelul DI.SCOL.A trebuie să se integreze în procesul didactic tradițional, care așteaptă influențe în manieră continuă și permanentă pentru transformare și inovare.

B. Bunele practici ale proiectului DI.SCOL.A

Parteneriatul a identificat și clasificat 25 cazuri de succes în formarea profesorilor, în lista următoare: ¹

<i>Cazuri de Succes în Formarea Profesorului- PARTENERII ITALIENI</i>
FORMAREA PROFESORILOR INTRATĂ RECENT ÎN FUNCȚIUNE (ITIS L' Aquila)
ATLAS (Scienter)
FORAREA MANAGEMENTULUI PENTRU PROFESORI (Univ. Studi Roma Tre)
E-MUSICNET (Univ. Studi Roma Tre)
ETTCAMPUS (Scienter)

¹¹ Pentru o descriere completă a cazurilor de succes școlar, se poate consulta portalul DI. SCOLA.

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

FORTIC (Univ. Studi Roma Tre)
Licența pedagogică TIC (Scienter)
DIDACTICA DE ITALIANĂ A 2-a LIMBĂ (IRRE Toscana)
STIL DE VIAȚĂ – ȘCOALA PROMOTOARE (IRRE Toscana)
DE LA PROVINCIA LABORATORULUI LA LABORATORUL PROVINCIAL (ISPEF)
"A FACE ȘCOALĂ" – "LABORATOR PROVINCIAL" PENTRU AMELIORAREA CALITĂȚII PROFESIUNII DE PROFESOR (ISPEF)
(PROIECT RESURSE) FORMAREA PROFESORILOR CU FACILITAREA PROCESELOR (expert MPI)
Caz de Succes în Formarea Profesorului- PARTENER BELGIAN
STAGIU PLURIDISCIPLINAR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘCOLARĂ (SIREAS – Belgia)
Caz de Succes în Formarea Profesorilor -PARTENER BULGAR
CURS (DEMONSTRATIV) "PORȚI DESCHISE" (Professional School of Fashion Design - Bulgarie)
Cazuri de Succes în Formarea Profesorilor - PARTENER GREC
DIDACTICA ARTEI (“Valetio” High School, Ios, Cyclades, Grèce)
FORMAREA PROFESORILOR PENTRU UTILIZAREA TIC (“Valetio” High School, Ios, Cyclades, Grèce)
Cazuri de Succes în Formarea Profesorilor -PARTENERI ROMÂNI
DIDACTICA MATEMATICII ȘI A ȘTIINȚELOR (Liceul Teoretic “Neagoe Basarab”, Oltenița -România)
INFORMAȚIA ȘI SENSIBILITATEA LA HIV/SIDA ÎN JUDEȚELE VĂLCEA ȘI CĂLĂRAȘI (Școala nr. 1, Oltenița -România)
CURS DE ABILITARE CURRICULARĂ (M.E.C.T. ȘI C.N.C.) (Liceul Teoretic “Neagoe Basarab”, Oltenița –România)
MANAGEMENT EDUCAȚIONAL (Grupul Școlar “Nicolae Bălcescu”, Oltenița -România)
DREPTURILE OMULUI (Școala nr. 2, Oltenița -România)
TEHNOLOGIA DE INFORMATIE ȘI COMUNICARE ÎN PROCESELE DE UCENICIE (Grupul Școlar "Ioan C. Ștefănescu" Iași-România)
FORMAREA CONTINUĂ A PROFESORILOR (Grupul școlar "Ioan C. Ștefănescu" Iași-România)
PROIECT COOPERATIV (Colegiul “N.Titulescu”, România)
Cazuri de Succes în Formarea Profesorilor - PARTENERI SPANIOLI
PROFESORII DIN SECUNDAR / FORMAREA ÎN CURSUL CARIEREI ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ 2004 -2005 (Institutul de Științe ale Educației – ICE Espagne)

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

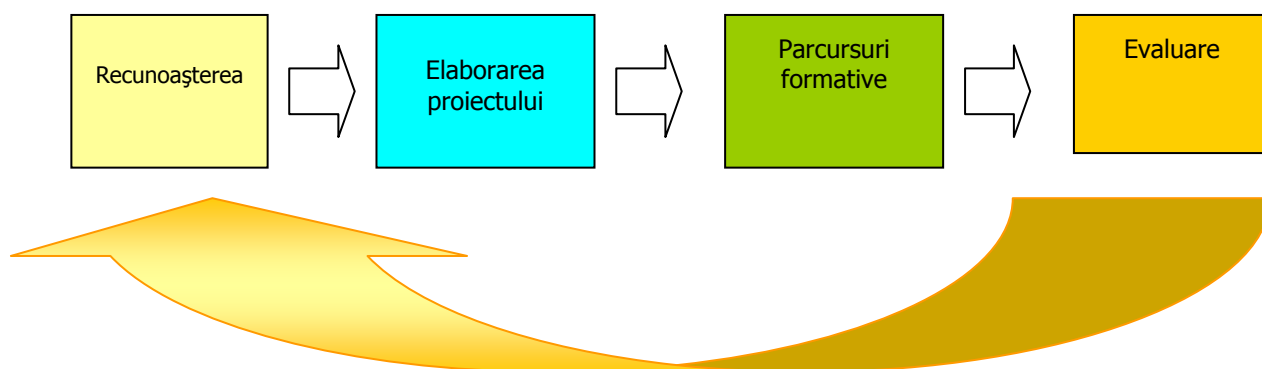
MODELUL DINAMIC DI.SCOL.A

Alte caracteristici ieșite din bunele practici europene selectionate și ținând seama de cercetările efectuate în faza inițială a proiectului, există alți macro-indicatori de luat în considerație pentru definirea modelului, mediul de ucenicie și de context organizațional. Aceștia sunt:

1. o metodologie de elaborare a proiectului bazat pe obiective și pe participarea de multipli actori cheie
2. o ucenicie în cooperare și colaborare prin consultarea actorilor externi școlii
3. o luare în considerație a competențelor fiecărui profesor, înțelegând și cele care au fost achiziționate în parcursuri informale și non formale
4. cercetarea – acționând ca metodă principală de lucru
5. o cunoaștere punctuală a problemelor din mediu unde se desfășoară acțiuni didactice
6. o flexibilitate didactică caracterizată prin "learning by doing" și "work based learning"
7. achiziționarea de competențe pentru elaborarea parcurșurilor didactice
8. alegerea "bottom up" a temelor de formare, direct prin profesorii comunității
9. integrarea formării într-o logică de sistem (globală).
10. integrarea proceselor formative într-o micro-inovatin

Modelul dinamic DI.SCOL.A. care se dezvoltă din aceste considerații prevede patru domenii în Formarea Profesionalismului profesorului, realizate în patru faze, în manieră ciclică și ierarhică:

1. **Recunoașterea resurselor**
2. **Elaborarea proiectului**
3. **Parcursurile formative**
4. **Evaluarea proceselor și rezultatelor**

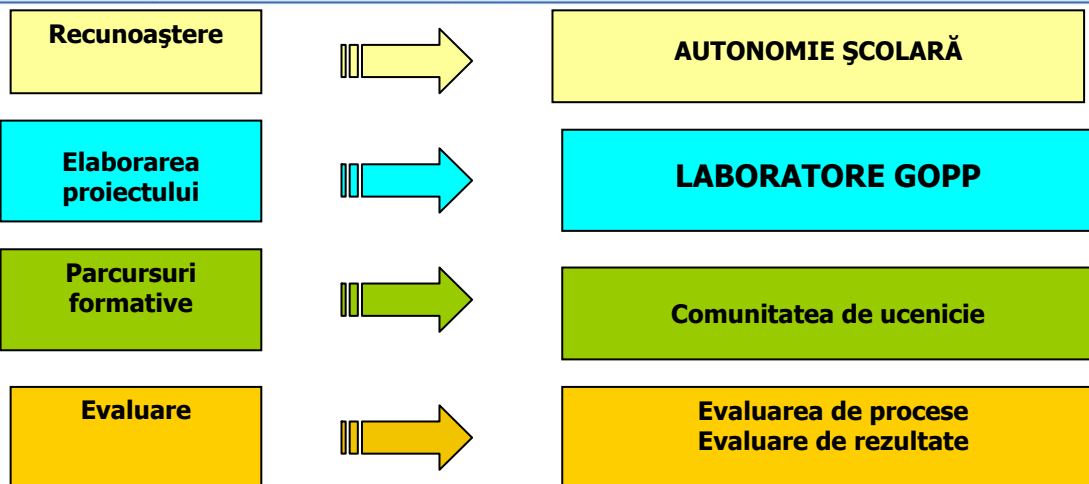

Aceste patru faze ale modelului dinamic DI.SCOL.A. sunt ilustrate prin schema metodologică următoare:

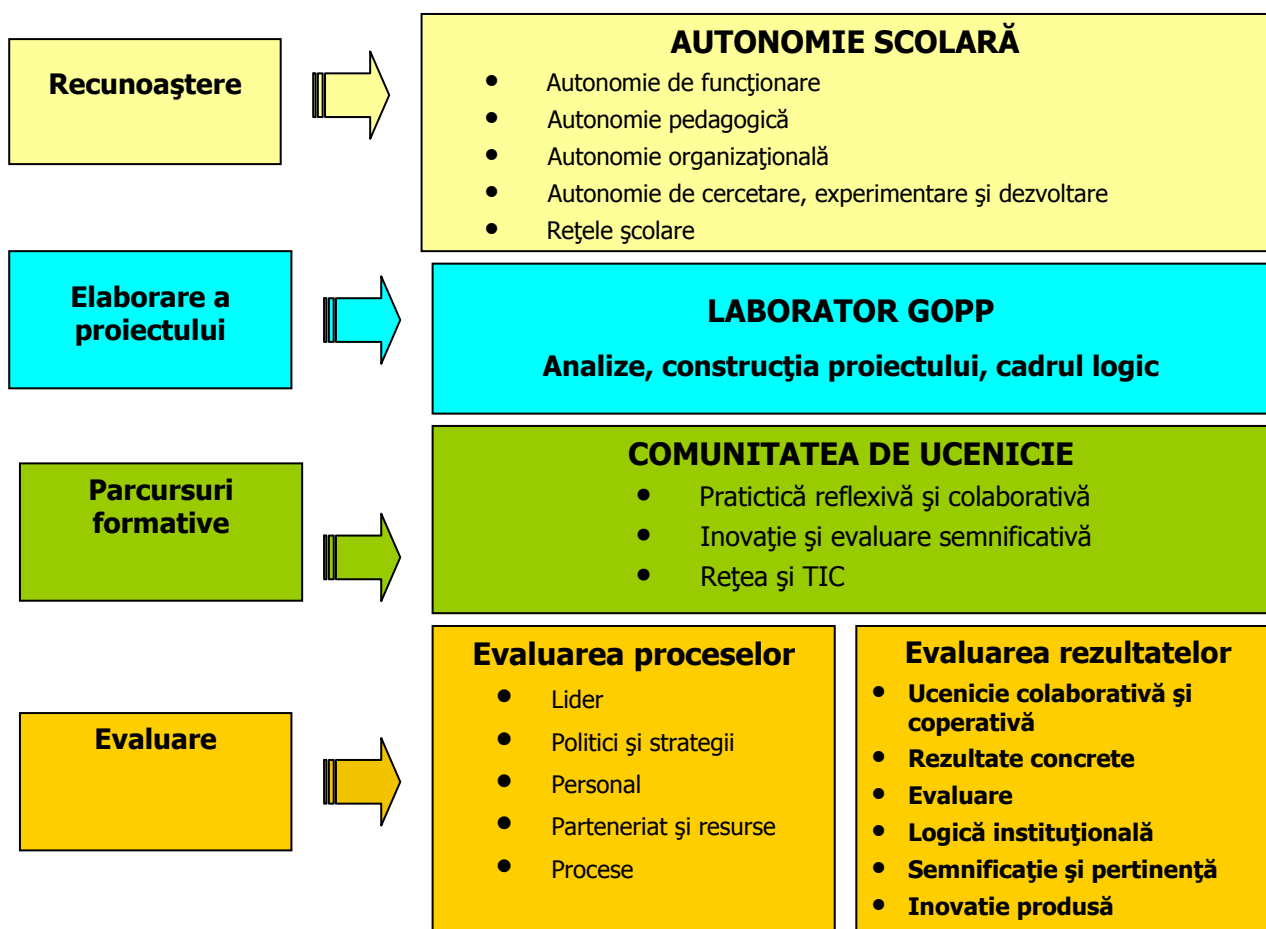

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

Planul metodologic se dezvoltă astfel:

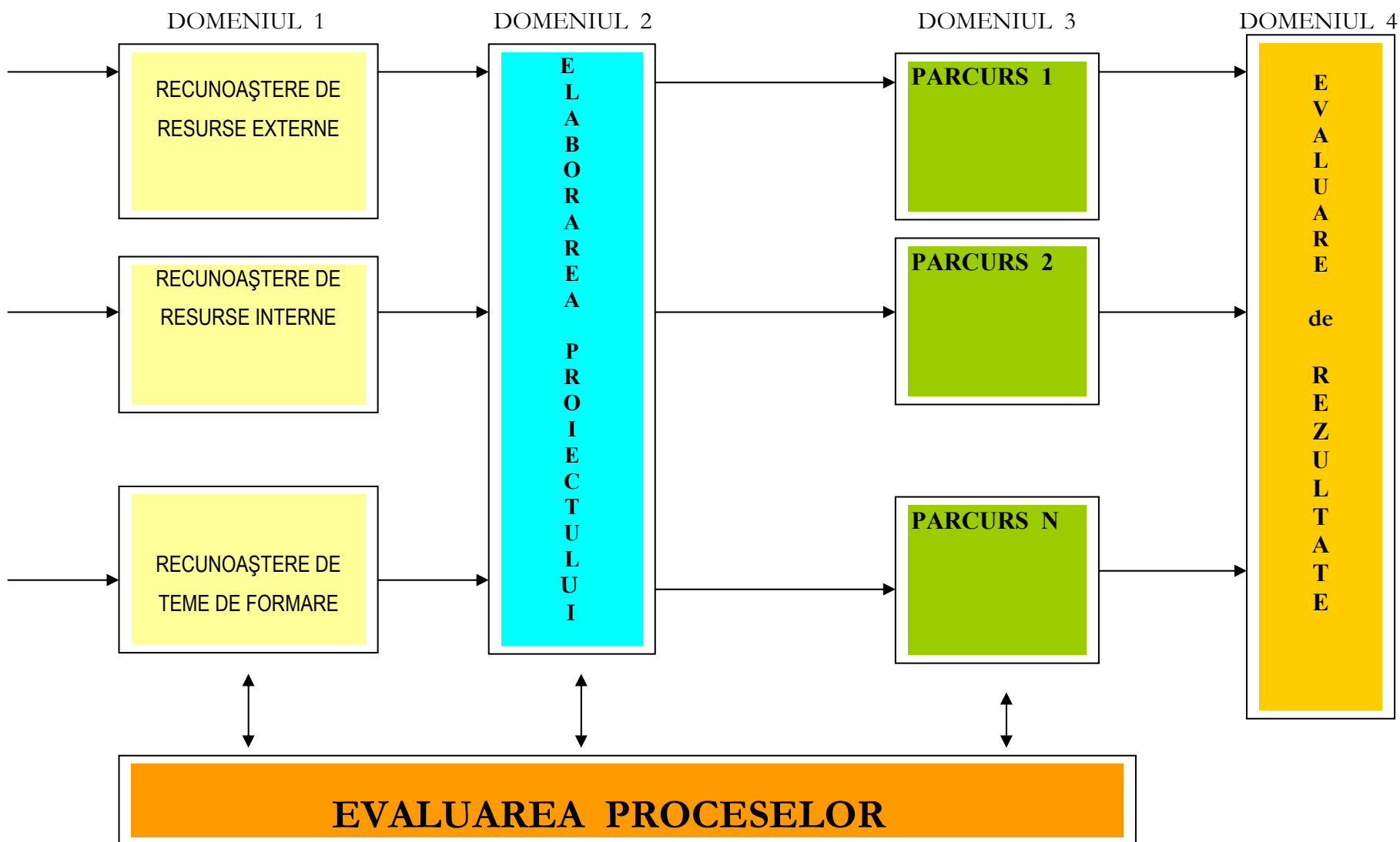

"Dispersione Scolastica Addio"

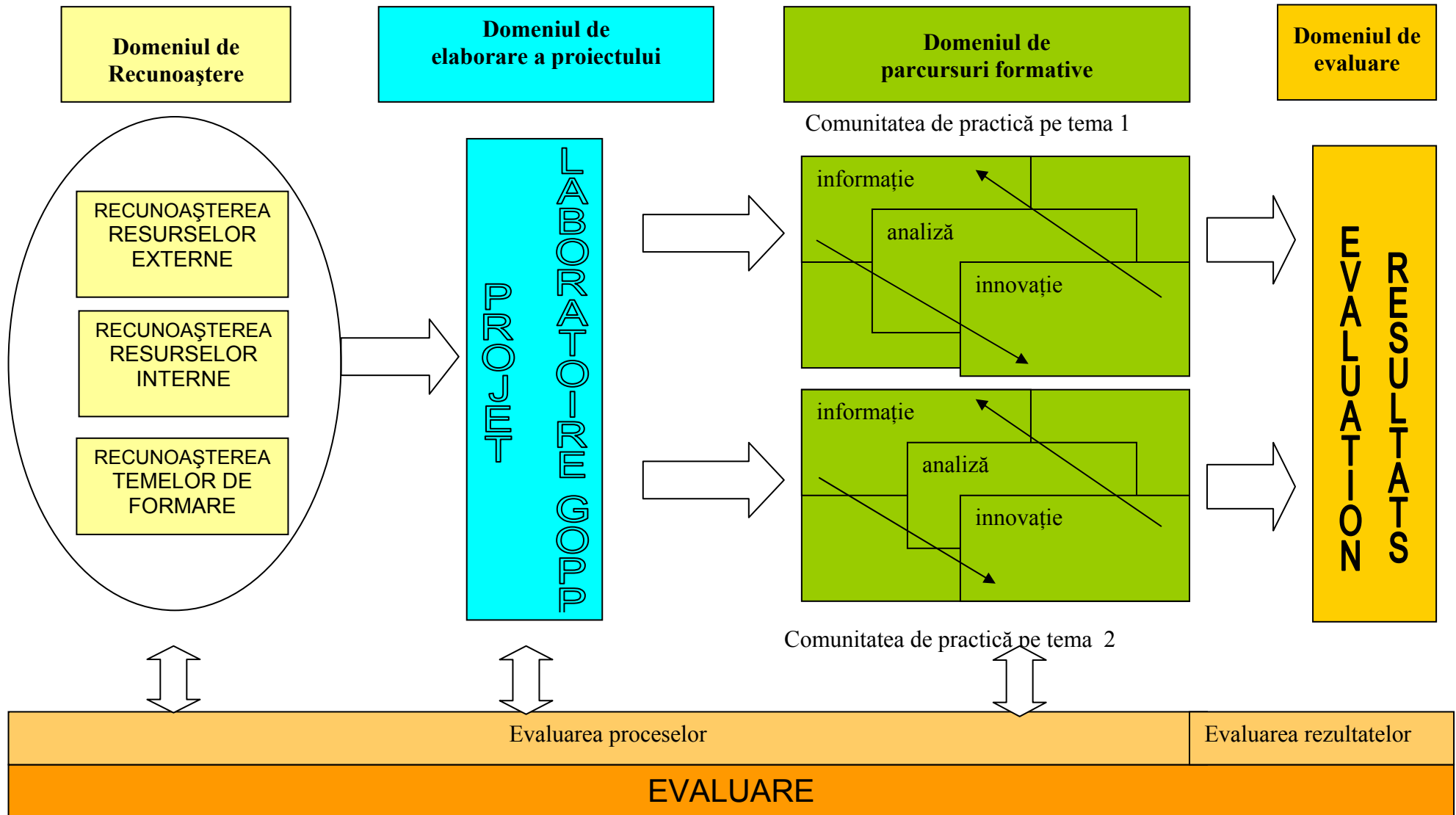
La professionalità docente per garantire il successo scolastico

Modelul complet care rezultă este următorul:

În paginile următoare vom prezenta un plan general al modelului și o mică descriere a caracteristicilor și structurii fiecărei faze

A. Modelul dinamic DI.SCOL.A. : schema generală

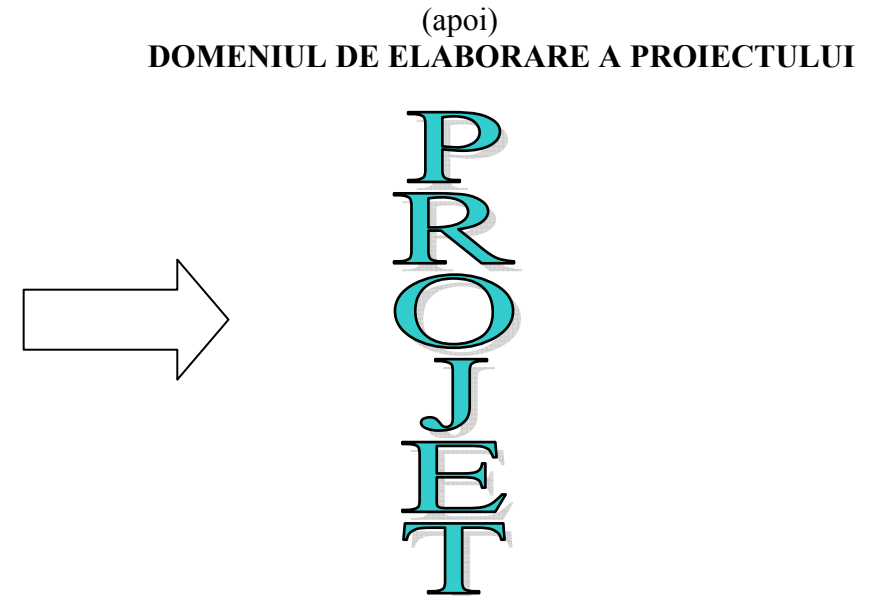
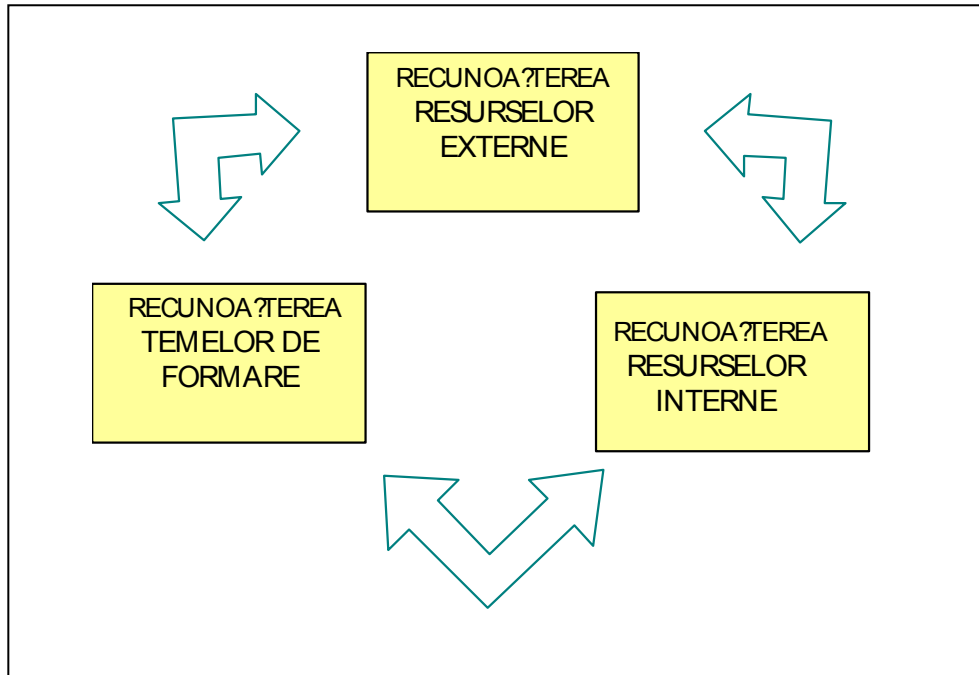

Leonardo da Vinci

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

B. Domeniul de recunoaștere

În domeniul de Recunoaștere, se dezvoltă activitățile următoare:

- a) Recunoașterea actorilor cheie din mediu ; b) Recunoașterea activităților interesante la nivel local ; c) Recunoașterea resurselor interne ale profesorilor ;
- d) Reunoașterea resurselor elevilor; e) Recunoașterea temelor fe formare utile pentru instituție.

În modelul dinamic propus după faza de Recunoaștere, se obține prin metode participative, o listă de teme interesante de dezvoltat în școală. Astfel profesorii cu elevi din prima treaptă a liceului (14-16 ani), participă la alegerea temelor; se identifică comunitățile de practică "on line " care au ca obiect de ucenicie temele propuse în școală și se asociază cu profesorii și elevii din aceste comunități în funcție de interesele lor.

Leonardo da Vinci

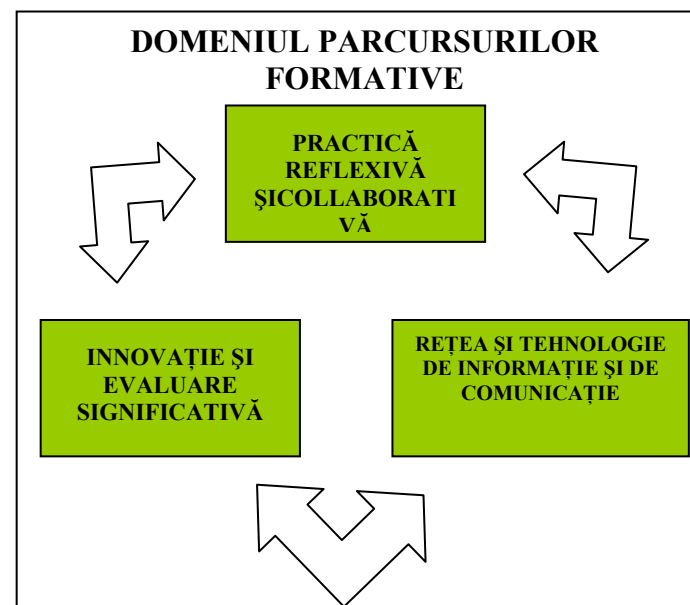
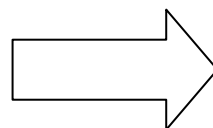
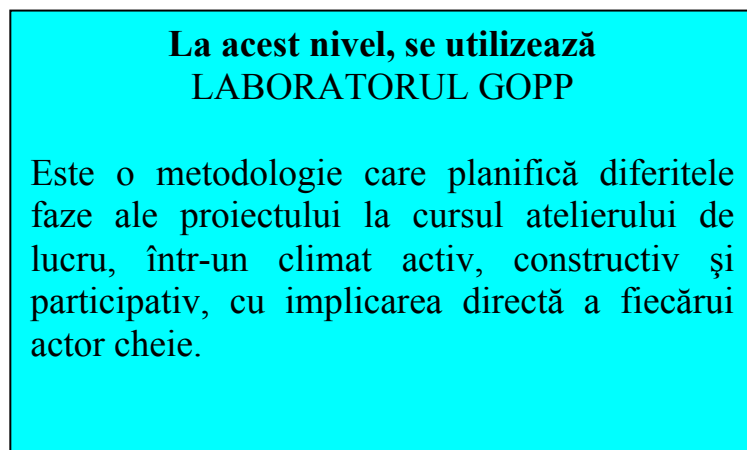
"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

C. Domeniul de elaborare a proiectului

În această fază, se dezvoltă atelierele cu multipli actori, pentru a se adapta pe proiect, plecând de la recunoașterea rezultatelor.

(apoi)

În această fază, se construiește proiectul de formare în comunitate și se realizează un plan de lucru și de activități bine precizate prin utilizarea TIC, Internet, audio-conferință, întâlniri, e-mail, etc. În faza de dezvoltare, se realizează planul de lucru în comunitățile de practică alese.

Lucrul în fiecare comunitate este monitorizat și evaluat la nivelul proceselor și rezultatelor atinse.

Leonardo da Vinci

"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

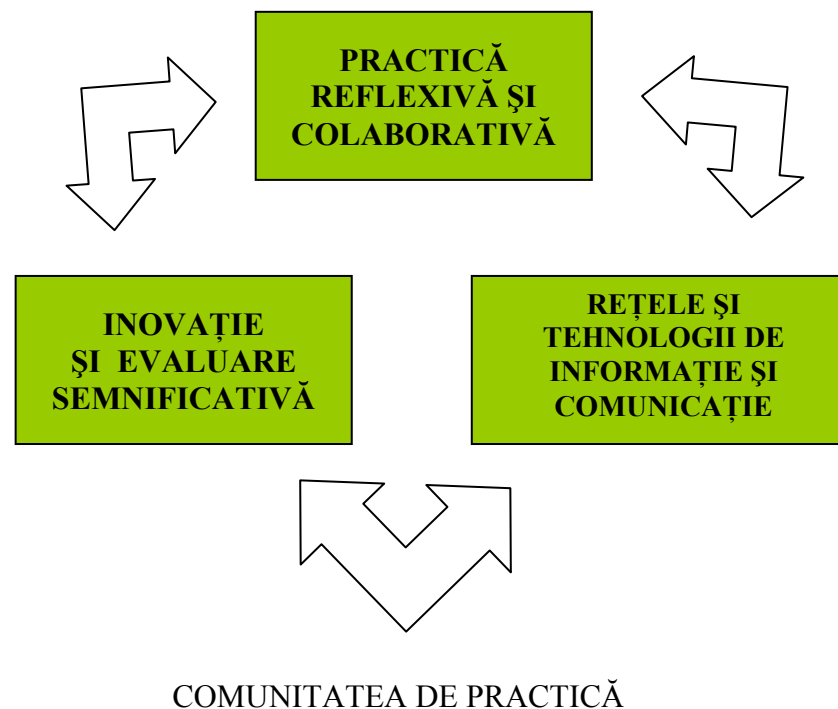
D. Domeniul parcururilor de formare

La nivelul parcururilor de formare, se dezvoltă activitățile următoare:

- Formarea profesorilor în comunitățile de practică pe teme cu alese, împreună cu actorii externi care sunt interesați pentru aceleași teme.
- Cercetare-acțiune la nivelul clasei pe teme și problemele ieșite din mediul local.

Parcururile formative sunt caracterizate prin macro-dimensiunile următoare:

- **PRACTICĂ REFLEXIVĂ ȘI COLABORATIVĂ**
- **REȚELE ȘI TEHNOLOGII DE INFORMAȚIE ȘI COMUNICAȚIE**
- **INOVAȚIE ȘI EVALUARE SEMNIFICATIVĂ**

Cele trei macro-dimensiuni caracterizează funcționalitatea unei Comunități de Practică virtuală, cu profesori din școli secundare superioare, fiecare pe o temă obținută din faza de recunoaștere inițială.

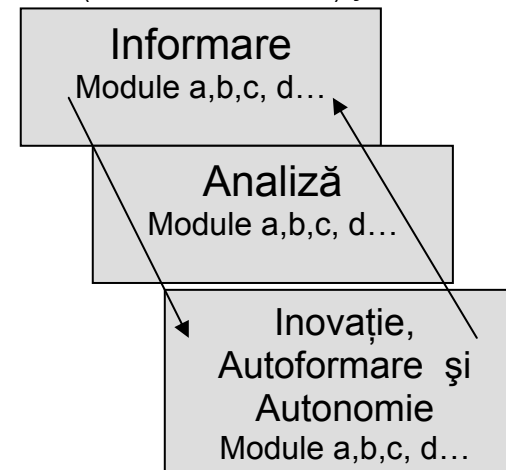
"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

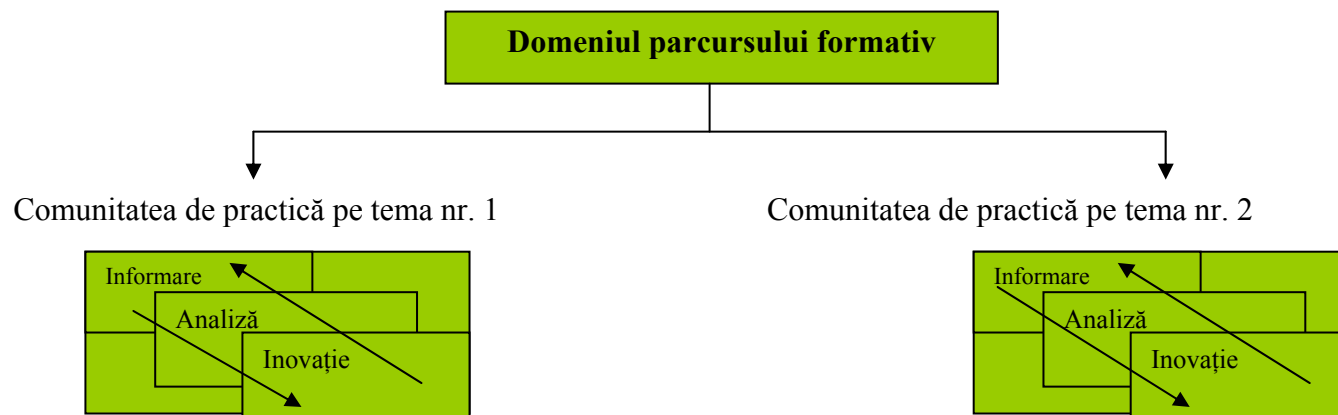
Aceste aspecte sunt analizate în următoarele trei stadii de **itinerarii formative**, plecând de la o înțelegere în manieră flexibilă (ciclică sau fluctuantă) și nu în manieră rigidă.

Cele 3 stadii sunt:

1. *INFORMAREA: pe tema aleasă pentru formarea profesorilor în comunitatea de practică*
2. *ANALIZA: de teme, pe modul colaborativ, la baza comunității de practică*
3. *INOVAȚIA-AUTOFORMAREA-AUTONOMIA: pe tema aleasă și identificarea elementelor de micro-inovație a profesionalismului profesorului.*

Astfel pentru exemplificare, dacă se selecționează două teme, se crează două comunități de practică, fiecare urmând propriu său itinerar:

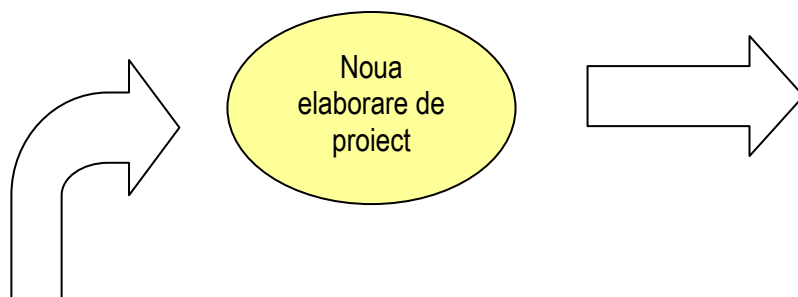
"Dispersione Scolastica Addio"

La professionalità docente per garantire il successo scolastico

E. Domeniul de evaluare

La nivel de evaluare, se dezvoltă:

- evaluarea proceselor și evaluarea rezultatelor formării și cercetării în fiecare comunitate de practică
- reprogramarea formării în funcție de feedback

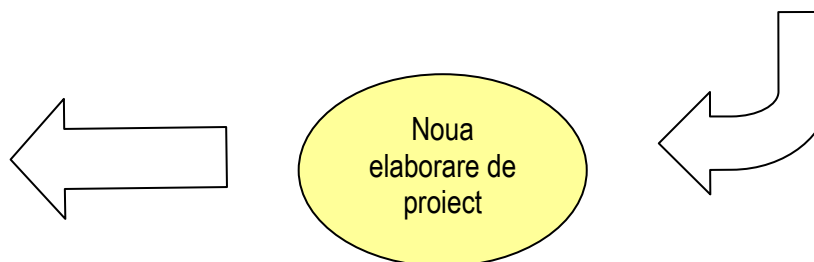

EVALUAREA PROCESELOR se bazează pe 5 factori :

- Liderul;
- Gestionare de Personal;
- Politici și strategii;
- Parteneriat și Resurse ;
- Procese

EVALUAREA REZULTATELOR se bazează pe 6 macro-indicatori :

- Logica sistemelor
- Ucenicie colaborativă și cooperativă
- Evaluare
- Rezultate concrete
- Semnificație și relevanță
- Inovație

Traducerea : prof. Ghergu Cezar